

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๖

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีแพ่ง หมายเลขแดงที่ กค. ๕๕/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า บริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ได้ทำสัญญาทราสต์รีซีท กับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ระหว่างเดือนสิงหาคม ๒๕๓๕ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๓๕ โดยบริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ได้ส่งซื้อรถยนต์และอะไหล่รถยนต์ ยี่ห้อเบนซ์ จากบริษัท เมอร์เซเดสเบนซ์ ผู้ผลิตในประเทศเยอรมันนี และบริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ได้ชำระราคาค่ารถยนต์และอะไหล่รถยนต์ที่สั่งซื้อ โดยวิธีกู้ยืมเงินจากธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ เมื่อถึงกำหนดรับสินค้า ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ได้แจ้งให้บริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ไปปรับเอกสารเพื่อออกสินค้าและชำระเงินปรากฏว่า บริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ไม่ชำระเงินกู้ให้ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ บริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด จึงได้ติดต่อธนาคารโจทก์ เพื่อขอกู้เงินไปชำระหนี้ โดยทำสัญญาทราสต์รีซีท จำนวน ๕ ครั้ง พร้อมออกตัวสัญญาใช้เงิน มอบให้แก่โจทก์ โจทก์ตกลงให้บริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ทำสัญญาทราสต์รีซีท และโจทก์ได้ชำระหนี้แทนบริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ให้แก่ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ไปครบถ้วนแล้ว

นายพาคเพียร วิริยะพันธุ์ และนายรอบรู้ วิริยะพันธุ์ ได้ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของบริษัท ทรูกรุ๊ปคอร์ปอเรชัน จำกัด ดังนี้

ฉบับที่ ๑ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

ฉบับที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๑,๘๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

ฉบับที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๓๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๒๑ ต่อปี

ฉบับที่ ๔ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๒๓๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตรา ร้อยละ ๒๑ ต่อปี

เมื่อตัวสัญญาใช้เงิน ทั้ง ๕ ฉบับ ถึงกำหนดชำระ บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ คงชำระเพียงดอกเบี้ยบางส่วน รวมเป็นต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระจำนวน ๒,๖๔๒,๒๐๗,๕๐๐.๕๔ บาท โจทก์ได้ทวงถามแล้ว แต่บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด นายพากเพียร วิริยะพันธุ์ และนายรอบรู้ วิริยะพันธุ์ เพิกเฉย ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) จึงได้ฟ้องนายพากเพียร วิริยะพันธุ์ และนายรอบรู้ วิริยะพันธุ์ เป็นจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ตามลำดับ ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ขอให้บังคับชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน จำนวน ๒,๖๔๒,๒๐๗,๕๐๐.๕๔ บาท ปรากฏตามคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ กค. ๕๕/๒๕๕๖

จำเลยทั้งสองยื่นคำให้การว่า ผู้รับมอบอำนาจฟ้องคดีของโจทก์ไม่มีอำนาจดำเนินคดีการกู้เงิน ระหว่างบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด กับธนาคารโจทก์ มิได้ทำเป็นหนังสือ โจทก์ไม่อาจฟ้อง ให้บังคับคดีได้ เมื่อโจทก์ไม่สามารถฟ้องบังคับให้บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ให้ชำระหนี้ได้ จำเลยทั้งสองก็ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบโจทก์ บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไม่มีความผูกพันตาม กฎหมายที่จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาทรัสต์รีซิท เพราะมิได้รับเงินกู้ตามสัญญาทรัสต์รีซิท โจทก์ ไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องให้บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินได้ เมื่อโจทก์ไม่สามารถเรียกร้องให้บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ชำระหนี้โจทก์ได้ โจทก์ก็ไม่อาจ ใช้สิทธิเรียกร้องต่อจำเลยทั้งสองได้ โจทก์ใช้อัตราแลกเปลี่ยนและใช้อัตราดอกเบี้ยในการคิดคำนวณ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การว่า การที่โจทก์ไม่ดำเนินคดีกับบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ด้วยนั้น เพราะเป็นไปตามพระราช บัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๑) มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ซึ่งมีความหมายว่า ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือให้ศาลงดการพิจารณาไว้เฉพาะ ลูกหนี้ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แต่ไม่รวมถึงผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ ซึ่งจำเลยทั้งสอง เห็นว่า บทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ กรณีต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะนำมาใช้บังคับไม่ได้ จึงขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัย

เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยทั้งสองได้ยื่นคำร้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๑) มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งความเห็นตามทางการให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” ซึ่งมีความหมายว่าลูกหนี้และผู้ค้าประกันซึ่งต้องรับผิดชอบในมูลหนี้เดียวกันและในคดีเดียวกันย่อมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอกันในกฎหมาย และต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน แต่บทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) บัญญัติให้ศาลงดการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้ แต่ไม่ได้ให้งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้าประกัน ย่อมถือไม่ได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวของกฎหมายให้ความเสมอกันในระหว่างลูกหนี้และผู้ค้าประกันกับถือไม่ได้ด้วยว่า บทบัญญัติดังกล่าวให้ความคุ้มครองลูกหนี้และผู้ค้าประกันเท่าเทียมกัน เนื่องจากผู้ค้าประกันเป็นเพียงบุคคลที่สมัครใจเข้ารับผิดชอบชดใช้เงินแทนเมื่อลูกหนี้ที่ตนค้าประกันในจำนวนที่ลูกหนี้มีอยู่ต่อโจทก์แต่ไม่เกินวงเงินค้าประกัน หากการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้ต้องงดไป โดยที่ไม่งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้าประกันด้วย ผู้ค้าประกันก็ต้องชดใช้หนี้ที่ตนค้าประกันตามคำพิพากษาต่างๆ ที่ลูกหนี้เป็นผู้รับผิดชอบต่อโจทก์โดยตรง แต่เมื่อการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้งดไปโดยที่ไม่งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้าประกันด้วย ผู้ค้าประกันกลับกลายเป็นผู้รับผิดชอบก่อนที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบ ศาลก็จะพิพากษาให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้ โดยที่ไม่พิพากษาให้ลูกหนี้ชำระหนี้ด้วย ซึ่งผู้ค้าประกันอาจต้องรับผิดชอบยิ่งไปกว่าลูกหนี้ชั้นต้นที่ขอฟื้นฟูกิจการ ผู้ค้าประกันที่ได้ชำระหนี้ให้โจทก์แทนลูกหนี้ไปตามคำพิพากษาก็ไม่อาจไล่เบี้ยเอาเงินคืนจากลูกหนี้ได้ ผลเสียก็จะตกแก่ผู้ค้าประกัน

มาตรา ๓๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” ความเป็นลูกหนี้ และผู้ค้าประกันถือว่าเป็นความแตกต่างในเรื่อง “สถานะของบุคคล” ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ เมื่อบทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ของพระราชบัญญัติล้มละลายฯ บัญญัติให้งดการพิจารณาในส่วนของลูกหนี้ในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกัน ย่อมถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะบุคคลหนึ่ง

ในสถานะที่เป็นลูกหนี้ได้รับการปฏิบัติโดยการงดการพิจารณาในคดีที่ตนถูกฟ้อง แต่อีกบุคคลหนึ่ง
ในสถานะที่เป็นผู้ค้ำประกัน ในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกันไม่ได้รับการปฏิบัติโดยการงด
การพิจารณาคดีในทำนองเดียวกัน การปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกันนี้ต้องห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ของพระราชบัญญัติล้มละลายฯ จึงต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ
เพราะขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม จึงจะนำมาใช้บังคับมิได้

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คำโต้แย้งของ
จำเลยทั้งสอง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรม
ส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้สำนักงาน
ศาลยุติธรรมทราบ

มีข้อต้องพิจารณาว่า คำร้องของจำเลยทั้งสองต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า โจทก์ไม่ได้ฟ้องบริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด
ลูกหนี้ชั้นต้นเป็นจำเลยด้วย คงฟ้องเฉพาะจำเลยทั้งสองเพื่อให้บังคับชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน
การที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๑) มาตรา
๕๐/๑๒ (๔) บังคับแก่คดี จะต้องเป็นเรื่องที่โจทก์ได้ฟ้องทั้งลูกหนี้ชั้นต้นและผู้ค้ำประกันด้วย
เมื่อฟ้องแล้วบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จึงจะบังคับให้ศาลงดการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้
สำหรับผู้ค้ำประกันคงให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป โจทก์ฟ้องบังคับเฉพาะจำเลยทั้งสองซึ่งเป็น
ผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน จึงไม่มีข้อที่ศาลจะใช้พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา
๕๐/๑๒ (๔) บังคับแก่คดี คือ จะงดการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้ หรือไม่ กรณีไม่ต้องด้วย
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายอรรถ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ